

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Ujságyozás

027

Szerző: Tóth László

Cím: Bajok a közkönyvtárak körül

Forrás: Dorai Ujság

Hely

Idő

"1916"

Személy

Helyszám

B
(Hely)

1916. 11. 10.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Bajok a közkönyvtárak körül

Kevés az olvasó-óra — Nem megfelelők a helyiségek — Mi történjék a háboru után

— Saját tudósítónktól —

A budapesti nyilvános könyvtárak régen elmaradtak a magyar közönség föllendült olvasó kedve mögött. Budapestnek még mindig csak egyetlen egyetemes, általános jellegű könyvtára van: a Tudományegyetemi Könyvtár, amely azonban a mai helyén és a mai körülmények között már nem elégítheti ki a budapestiek könyvszomjúságát. A Nemzeti Múzeum könyvtára inkább muzeális jellegű, a Fővárosi Könyvtár pedig főleg szociológiai és közgazdasági művek gyűjteménye. Az Akadémia könyvtára ugyszólván egészen magánjellegű, a többi szakkönyvtár. *A háboru után feltétlenül meg kell teremteni az új nagy általános közkönyvtárat*, ahol a főváros lakosságának minden része megtalálhassa az olvasnivalóját.

A budapesti könyvtárak egyik legfőbb hibája, hogy *nincsenek bennük reggeltől estig tartó olvasó-órák*. Az Egyetemi Könyvtár olvasóterme délután 3—8-ig van nyitva, az akadémiai 3—7-ig, a muzeumi pedig csak délután 4-ig, egyedül a Fővárosi Könyvtárt lehet reggel 9-től estig látogatni. Vasárnap pedig — a fővárosi kivételével — az

olvasó-termek is zárva vannak, pedig épen a téli hónapokban nagyon sok embernek ez lenne egyetlen olvasó és hasznos szórakozása. A közönség köréből állandóan sok is a panasz ezek miatt az állapotok miatt.

A muzeumi könyvtárigazgató nyilatkozata

Ebben a kérdésben *Melich János* nemzeti muzeumi könyvtárigazgató a következőket mondotta munkatársunknak:

— A Nemzeti Múzeum könyvtárát *csak nappali világosság* mellett tart-hatjuk nyitva, mert este nem tudjuk világítani. Néhány év előtt ugyan bevezették a villanyvilágítást, de ki kellett kapcsolni, mert ebben az épületben az óriási értékű könyvtár nincs megvédeve a tűzveszedelemtől. Egy rövidzárlat — és a százszereket érő, pótolhatatlan magyar műkincsek elpusztulhatnak. Vasárnap nemcsak azért nem tartjuk nyitva, mert a mi tisztviselőinknek is kell egy pihenőnap, hanem azért sem, mert a mi olvasó közönségünk

is dolgozni jár ide és a vasárnapot az is pihenésre fordítja. Ha majd egyszer új épületbe mehetünk, jobban ki fogjuk elégíteni a közönséget, addig azonban elsősorban a muzeális hivatásunkra kell tekintettel lennünk.

Amint e nyilatkozatból kitetszik, feltétlenül indokolt lehet ma a muzeumi könyvtár korai zárása, a vasárnapok délelőttjén azonban legalább az olvasóterembe be lehetne bocsátani a közönséget. Mint ahogy a Fővárosi könyvtár is vasárnap 10—1-ig nyitva áll.

A könyvtárak és a háboru

Az egyetemi könyvtárban a korlátozott olvasó-órák *elsősorban a háboru következményei*. Személyzetéből ugyanis tizennyolean vonultak be katonai szolgálatra. A háborut különben látogatottságában is megérzi ez a könyvtár. Az olvasóterem 132 ülőhelye béke idején állandóan foglalt volt, *most a fele üres*. Békében 3500 látogató-igvet adiak *ki-tavaly csak 1800-at*. A mai látogatók főleg theológiai hallgatók, kevés diák és sok diákkisasszony.

A muzeumi könyvtár is megérzi a háborut. Az 1913. év utolsó negyedében 11.072 látogató 25.088 könyvet olvasott és 1020 látogató 1433 könyvet kapott kölcsön, a

mult év utolsó negyedében már csak 6324 látogató volt, aki 13.135 könyvet olvasott és 575 kölcsönvevő, aki 1263 könyvet viett haza.

Ezekkel a csökkent statisztikákkal szemben a Fővárosi Könyvtárban a központi olvasótermeket 1914-ben 27.490-en, 1915-ben már 51.900-an látogatták. A könyvforgalom 1915-ben az előző évvel szemben a központban 20.600-ról 42.700-ra, a fiókokban 164.214-ről 243.275-re emelkedett. A kölcsönzés itt egy háborus év alatt 217%-kal növekedett.

A háborus évekről a könyvtár igazgatója, dr. *Szabó Ervin*, a következőket mondta munkatársunknak:

— A háboru alatt olvasóink száma nemcsak absolute, hanem *relative is növekedett a népesség csökkenésével szemben*. A közönség érdeklődése egyre jobban *a komoly, tudományos művek felé fordul* — ami a háboru általános jelensége Németországban is. A háborus irodalom, a külföldi is, — legteljesebben nálunk van képviselve, de a közönség érdeklődése ez iránt már esökkenőben van.

Kevés az új könyv

A könyvtárak és itt ismét csak a fővárosi a dicséretes kivétel, nem-

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

Hely

Idő

Személy

Helyszám

Szerző:

Cím:

Forrás:

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Székesiővárosi házi nyomda 1915.

csak külső dolgokban, hanem belső tartalmában sem tartanak lépést a korrall. Főleg az egyetemi könyvtár marad vissza az olvasók igénye mögött. A könyvtárt a régi avult épület korlátolt befogadó képessége mellett, a pénzhány tartja vissza a vásárlástól. A könyvtár költségvetésében új beszerzésekre mindössze évi 50.000 koronát fordíthat. Ez az ötvenezer korona ugyszólván teljesen elmegy a folytatásos gyűjteményekre, folyóiratokra és bekötésekre. A bécsi egyetemi könyvtár ezzel szemben évi 110.000 koronát fordít új beszerzésekre.

Több könyv fogy, mint valaha

A budapestiek a háboruban is sokat olvasnak, többet, mint valaha. A legelső könyvkereskedések egyikeinek főnöke így nyilatkozott a háborus olvasó közönségről:

— A könyv ma még kelendőbb, mint régen. Főleg a magyar szépírókat olvassák nagy szeretettel, akárhány új könyv jelenik meg, hamar elfogy. A háborus irodalom azonban ma már nem népszerű. A német irodalom, amelynek nálunk mindig nagy közönsége volt, most is nagyon keresett, de azért a háboru alatt nem növekedett az érdeklődés. Ezzel szemben nem csappant a vásárló kedv az angol és francia irodalommal szemben sem.

A jövő legnagyobb feladatai közé tartozik a közkönyvtárak kérdésének közművelődési és szociális szempontból való kielégítő megoldása.

Toth László